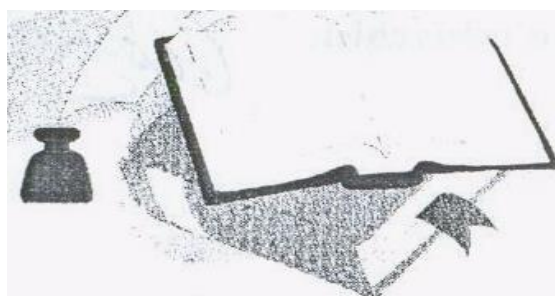

**ANDIJON VILOYATI XALQ TA'LIMI XODIMLARINI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI OSHIRISH
INSTITUTI**

**“PEDAGOGIKA, PSIXOLOGIYA va TA'LIM MENEJMENTI”
KAFEDRASI**

*“Proyektiv testlar yordamida o'quvchilarning
psixik xususiyatlarini o'rganish”*

METODIK TAVSIYA

ANDIJON – 2015

Mazkur tavsiya o'quvchilarning psixik xususiyatlarini o'rganish bo'yicha bir necha proyektiv testlardan iboratdir. Ushbu metodikalar pedagoglar, ota-ona yoki o'quvchilarning o'z-o'zini va boshqalarni bilishiga, anglashiga yordam beradi.

Metodik tavsiya insonlar bilan ko'p muloqotda bo'luvchilar, pedagog va psixologlar, shuningdek o'zi va boshqalarning psixologiyasiga qiziquvchilar uchun foydali bo'lib, pedagog yoki amaliyotchi psixologlar o'z ish faoliyatlarida qo'llashlari mumkin.

Tuzuvchi: S.T.Otaxonova - Pedagogika, psixologiya va ta'lim menejmenti kafedrasi o'qituvchisi

Taqrizchilar: M. Artiqova - ADU "Pedagogika" kafedrasi pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

D.Qambarova - "Pedagogika, psixologiya va ta'lim menejmenti" kafedrasi katta o'qituvchisi

Ushbu metodik tavsiya AVXTXQTUMOI Ilmiy Kengashining 2015 yil _____ -sonli yig'ilishida tasdiqlangan.

Metodik tavsiya "Pedagogika, psixologiya va ta'lim menejmenti" kafedrasining 2015 yildagi ____ yig'ilishida muhokama qilingan va ma'qullangan.

Kirish

Bugungi kun ta'lim tizimi o'quv faoliyati samaradorligini ta'minlashda, o'quvchilarni ma'naviy va ruhiy jihatdan to'g'ri tarbiyalashda, avvalo ularning psixologiyasini, psixik xususiyatlarini bilishni taqozo etmoqda. Uslubiy tavsiyaning maqsadi o'quvchilarning ruhiyatini yaxshiroq anglashga, ularning shaxsiy xususiyatlarini bilishga, o'z munosabatlarini to'g'ri yo'naltira olishga va hayotda o'z o'rnini topishiga yordam berish.

Amaliyotchi psixologlar va pedagoglarimiz o'z kasbiy faoliyatlarida ushbu proyektiv metodikalardan foydalanishsa, psixologik bilimlari bilan bir qatorda o'quvchilar bilan muloqot o'rnatish, ular bilan ishlash malakalarini rivojlantirib boradilar.

PROYEKTIV METODIKALAR.

1. GEOMETRIK FIGURALAR ASOSIDA ODAM RASMINI CHIZISH

Odam chizgan rasm mantiqiy, natija, xulosalardan emas, rasmning ma'nosini, chizuvchining dunyoqarashi, hayotga bo'lgan munosabati, uning mantiqiy iste'dodi va kechinmalarini anglatadi, o'sha to'g'risida ma'lumot beradi. Rasmlarni o'rganib chiqib, insonlarni asosan 8 tipdagi xarakter-xususiyatlarga bo'lish mumkin.

Tip - insonning xarakteristikasini aniqlaydi. Masalan, lider (boshqaruvchi) tipiga moslashgan yoki o'rinbosar tipiga moslashgan xarakter egasi va hokazolar. Rasmlarni o'rganib chiqish jarayonida unda tip u yoki bu tug'ma xislarning ustunligi, temperament, ruhiy holatni tekshirishda aniq, muhim xulosalarga asoslanganligi isbotlangan.

Grafolog Enn Maxoni ilk bor rasm orqali inson xarakterini o'rganishda geometrik shakllar: uchburchak to'rtburchak yoki kvadrat, aylanalardan foydalanish kerakligini tushuntirgan. Uning fikr va g'oyalari ko'plab shu bo'yicha o'tkazilgan tadqiqot ishlarida aniq va to'g'ri javoblarini topgan.

Xo'sh, shunday qilib, Enn Maxoni taklif qilgan figuralar qanday ma'noga ega?

Aylana - maqtanish, maqullash, sezuvchanlik, sezgirlik, do'stlik, o'ynoqilik, sho'xlik, quvonch kabi jarayonlar ko'p kuzatiladi.

Bu figura «yumshoqlik», «noziklik» simvoli bo'lib, unda asosan ayollarga xos bo'lgan xususiyatlar aks etiladi.

To'rtburchak — bexavotirlik mantiqiy xarakterlarning ustunligi, xohish-istaklarni birinchi darajaga qo'yish va mustahkamlash, bunda erkak va ayollarga xos belgilar bir xil kuzatiladi.

Uchburchak - tajovuz, bosqinchi, qat'iy bir fikrga keluvchi, shuhratparastlikni ustun qo'yuvchi (ba'zi hollarda juda kuchli darajada) insonlarga xos xususiyatlar kiradi.

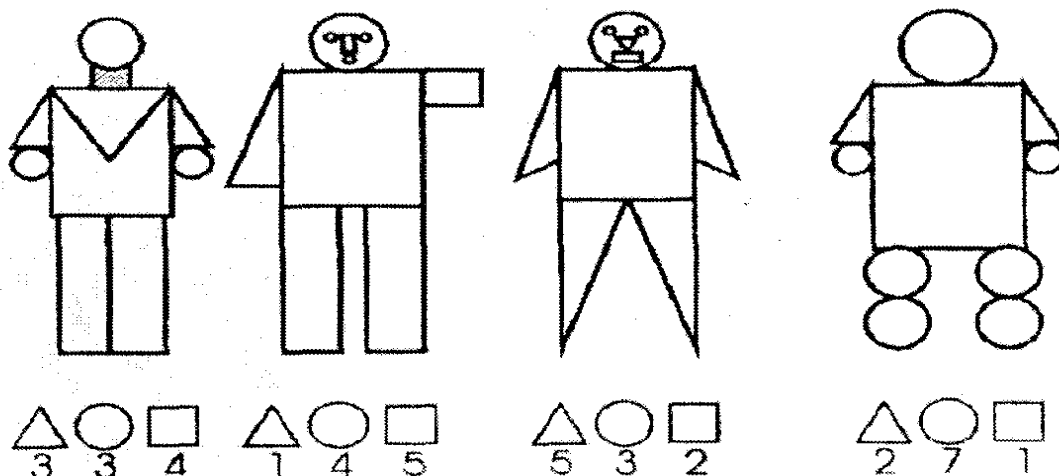
Uchburchak «bosqinchi» figura deb ham yuritiladi. Unda asosan erkaklarga xos bo'lgan xususiyatlar kuzatiladi.

Testning maqsadi: Insonning individual xususiyatlari, ko'rinishlarini aniqlashtirish.

Vazifa: Odam rasmini chizing. Unda geometrik shakl – uchburchak, to'rtburchak aylanalar ishtirok etishi kerak. Odam faqat shu figuralardan iborat bo'lishi kerak unda boshqa shakllar qatnashmasligi lozim. Eng asosiysi, bu geometrik shakllar soni jami 10 ta bo'lsin (ya'ni odam 10 ta geometrik shakllardan tuzilgan bo'lishi kerak) o'ndan ortiq va kam bo'lmasligi shart!

Kerakli ashyolar: Bu testni bajarish uchun 10x10 santimetrda oq qog'oz kerak bo'ladi. Xar bir oq qog'oz tartib raqami bilan belgilanadi. Xuddi shunday 3 ta varaqda vazifada ko'rsatilgandek bajariladi.

Ashyolarni o'rganish: xar bir rasm aloxida tekshiriladi. Rasmda ishtirok

etgan geometrik shakllar (uchburchak, turtburchak, aylana soni alohida sanalib, shakllar soni uch xil belgilanadi.

Uchburchak - 3 ta.

Aylana - 3 ta.

To'rtburchak - 4 ta.

Endilikda chiqqan miqdorga binoan inson xarakteri ifodalanadi. (334) kabi.

1 tip. Boshliq boshqaruvchi. Bunga: 901, 910, 802, 811, 820, 703, 712, 721, 730, 604, 613, 622, 631, 640 lar kiradi.

Qattiqqo'l boshliqlar: 901, 910, 802, 811, 820.

Vaziyatdagi boshliqlar: 703, 712, 721, 730.

Ta'lim-tarbiya boshliqlari: 604, 613, 622, 631, 640.

Bu tipdagi o'quvchilarda asosan o'zini ustun qo'yish, liderlikka intilish yaqqol ko'zga tashlanadi. Ko'proq xolerik temperament egasi hisoblanadi. O'zining jamiki g'ayratini asosan ijtimoiy sohadagi juda muhim masalalarni tahlil qilish va o'rganishga qaratadi. Yaxshi suhbatdosh, yoki ma'ruzachi ham bo'lishi mumkin. o'qituvchilik kasbida yuksak muvaffaqiyatlarga erishadi. Tashkiliy va boshqaruvchanlik faoliyatida asosan juda layoqatli. Boshqaruvchanlik sohasida aqlli, farosatli va o'ylab ish qiladigan xususiyatga ega boladilar. Ko'proq yashil rangni yoqtiradi. (M.Lyusher testi bo'yicha). Ular daraxt testida esa archa rasmini solishadi.

2 tip. Mas'uliyatli ijro etuvchi(ongli, tez qabul qiladigan). Bunga quyidagi sonlar kiradi: 505, 514, 523, 532, 541, 550 Odatda 1 tipdagi boshqaruvchanlik xususiyatiga ega bo'ladi, biroq qaror qabul qilayotganda ikkilanadi. Bu toifa kishilar boshqalardan ko'ra o'sha sohani mukammal o'rganish, o'z ishini ustasi bo'lib, faol mehnat qiluvchi inson hisoblanadi. Juda mas'uliyatli, o'ziga va boshqalarga nisbatan talabchan, haqiqatparvar. Erkinlikni ustun qo'yadi, insonni qadr-qimmatini e'zozlaydi. Bunday toifadagi insonlar odatda juda ko'p ishlaydi, mehnat qiladi va hatto buning natijasida ba'zan o'z ishlaridan beziy boshlaydi. Ishdan zerikish ruhiy jarayon bilan bog'liq bo'lib, bu xususiyat ularni tark etmaydi.

3 tip. Vahimachi va hadiksirovchi. Ushbu tipga tegishli sonlar: 406, 415, 424, 433, 442, 451,460. 415-asosan shoirona, ijodiy iste'dod egalari hisoblanadi. Bu tilda iste'dodli, salohiyatli va uddaburonlik xususiyatlari ko'p kuzatiladi. Biroq bu o'quvchilar o'z iste'dod, xususiyatlarini ma'lum bir aniq yo'nalishda rivojlantirishda qiynaladilar. Shuning uchun ham bu o'quvchilarga bir kasb kamlik qiladi va ular o'z imkoniyatlarini boshqa sohalarda sinaydilar, hatto umuman qarama-qarshi yo'nalishlarda faoliyat olib borishi mumkin. Masalan, texnika bilan ishlovchi kishi birdan psixologiya bilan shug'ullana boshlaydi. Ba'zan bu tipdagi insonlar o'z qiziqishlari, xobbilarini ikkinchi kasb ham qilib oladilar. Jismonan tartibsizlik va ifloslikni umuman yoqtirmaydilar, odatda aynan shu tufayli boshqalar, atrofdagilar bilan bahslashib, urushib qoladilar. Ko'p hollarda o'zlariga ishonmaydilar, birovning muloyimligi, rag'batiga ehtiyoj sezadilar. Ularni begonalarning e'tibori va mukofoti, rag'bati ko'nglini to'ldirib turadi. 424-asosan vijdonli, halol va tartibli mehnatkash insonlarga xos xususiyatlarni ifodalaydi. Bu kabi insonlar yomon ishlamaydilar va boshqalardan ham shuni talab qiladi.

4 tip o'qimishli, ziyoli. Bunga 307,316,325,334,343,352,361,370 lar kiradi. Bu tipga kiruvchi o'quvchilarda tahlil qilish qobiliyati kuchli. Uni o'rab to'rgan atrofdagi insonlarga bizni o'rab turgan dunyoning aniq modellari mavjudligini tushuntirishga intiladi. Hayotda esa o'zining aniq to'g'ri qonun, qoida,

nazariyalariga ega. Bu insonlarda asosan, doimiy izlanish, tadqiqot ishlarini olib borish xususiyati kuchli. Insonni ruhan tushunuvchi, samimiy va ruhiy muvozanatni saqlab turuvchi insonlar ham sanaladi. Ularning xatti-harakatlari puxta o'ylab topilgan va aniq maqsadlarga muvofiqlashtirilgan. 316 global, dunyoviy qoidalarni yaratish, ishda ma'lum murakkab koordinatsiyalar yaratishga asoslangan. 325 esa qisman ijtimoiy hayotga e'tibor qaratgan, lekin, tibbiyot, biologiya va sogliq salomatlik sohalarini ayniqsa kuchli izlanuvchan insonlardir.

5- tip intuitiv.208, 217, 226, 235, 244, 253, 262, 271, 280 sonlari bilan xarakterlanadi. Bu tipdagi o'quvchilar kuchli tasavvur va juda ta'sirchanligi bilan ajralib turadi. Ular har narsani o'zlariga tez qabul qiluvchi hamdir. Shu sababdan bu insonlarda ruhiy zo'riqish tez-tez sodir bo'ladi. Va albatta buning natijasida insondagi energiya ko'p sarflanishi kuzatiladi. Bu holatga tez-tez tushib qolmaslik uchun, yaxshisi bu insonlar o'z yo'nalishlari, qiziqishlari va g'ayratlarini boshqa tomonlarga ham yo'naltirishlari maqsadga muvofiq. Odatda bu kabi insonlar hayotda omadsizlarga, mashaqqat chekkanlarga ko'maklashadi, umuman yordamga muhtoj insonlardan o'z yordamini hech qachon ayamaydi. O'zining ichki dunyosiga ega. Bu insonlarda ayniqsa bosh miya faoliyati va qo'llar yaxshi ishlaydi. Texnik ijodni sevadi. O'zini doimo nazorat qilib tura oladi. Uning erkinligini bo'g'ib qo'yuvchilarni yoqtirmaydi. 235-asosan professional psixolog yoki psixologiyaga kuchli qiziqishlari bor insonlar bilan xarakterlanadi. 244-bular yozuvchi, adib va badiiy ijodiyotga qiziquvchilarga xos. 217-kashfiyot, ijrochi yoki ixlosmandlariga tegishli xususiyatlarga xos. 226-bu kabi insonlar o'z oldilariga juda yo'qori maqsaddar qo'yishadi. Bunga asosan o'zlariga haddan ortiq ishonishlari va o'zlariga nisbatan shafqatsiz munosabatda bo'lishlari sabab bo'ladi.

6 -tip Intellektual odam. Sonlar: 109, 118,127, 136, 145, 019, 028, 037, 046. Odatda bu o'quvchilar tug'ma kuchli ta'ssurot egalari hisoblanadi. Biroq ular orasida ijodiy intellektual, rassom va faylasuflar ko'p. Bu turdagilar o'z ichki dunyolariga asoslanib yashovchi odamlardir. O'z xissiyotlari, xulosalari, ruxiyati bilan ishlaydilar. Xudojo'y xamdirlar. Sirdan cheklashlarni yomon ko'radi, biroq

o'zi ko'p narsani cheklab qo'yadi barcha karashlar, xodisalarga o'zining fikr, g'oyalariga ega, va asosan o'z g'oya, xulosalari bilan shug'ullanadi. 019-asosan auditoriyani o'ziga jalb eta oladiganlarda ko'p uchraydi.

118-ixtirochi, yaratuvchi va konstruktorlik xususiyatlari mavjud insonlarga xos.

7- tip Raqobatchi. Sonlar: 550, 451, 460, 352, 361, 370, 253, 262, 271, 280, 154, 163, 172, 181, 190, 055, 064, 073,082, 091. Bu tipdagi insonlar boshqa insonlarga nisbatan hissiy ta'sir etishi kuchliligi bilan izoxlanadi. Ular odatda insonlarga achinish, ko'ngliga taskin berish, dardiga sherik bo'lish kabi odatlarni tez-tez namoyon qiladi. Ba'zan hatto kino yoki teatrni ko'rib yig'lab olishadi. Biror kishining nohaqligi yoki shu turdagi insonlarga nisbatan qilgan qo'polligi uzoq vaqt uni ta'qib qiladi. Ya'ni u shu nohaqlik va qo'pollikning ta'sirida yuradi. Birovning dardini xuddi o'zining dardi singari qabul qiladi, uning ruxi tushadi. Buning natijasida, qayg'urish uning bor energiyasini susaytiradi. Shuning uchun, birovlarining dardini o'ylab, o'zining muhim ishlarini hal qilolmay yana qiynalib yuradi.

Bu turdagi insonlar kuchli boshqaruvchi bo'la olmaydi, ular juda bo'sh va zaif boshliqlardir. Mabodo boshliq bo'lib qolgan taqdirda muhim ish qolib ketib, ishchilarining ruhiy dardini, mashaqqatlarini o'ylay boshlaydi.

8 -tip. Raqobatbardosh. Biroq raqobatchi emas. Sonlar: 901, 802, 703, 604, 505,406, 307, 208,109. Bu kabi o'quvchilar birovning dardini his qilmaydi, yoki umuman undaylarga e'tiborini qaratmaydi. Aksincha, azob chekayotgan insonni bosimini ko'tarib, uni ruhan ezadi. Aqlan olib Qaraganda bu toifa insonlar judayam yaxshi boshqaruvchi boshliqlar, chunki ular qo'li ostidagi ishchilarini o'z xohish va qoidalariga moslab tartibga chaqira oladi. Agarda u yana o'z ishining yetuk mutaxassisi bo'lsa, o'sha kollektiv juda faol, unumli bo'ladi. Biroq ko'p hollarda juda bag'ritosh, buning natijasida o'zini nazorat qilishni eplay olmay qoladi. Agar bu tipdagi boshliqning aql-idroki past bo'lsa, kollektiv tezda zarar ko'rib, shikastlanib, oxiri sinadi. Chunki bunday insonlar juda beshavqat bo'ladi va noxaq ishchilarga tazyiq o'tkazadi.

Testga izoh: Ushbu metodikaning nisbatan ishonchsizligiga qaramay, mazkur metodika psixolog bilan o'quvchi o'rtasida yaxshi aloqa vositasi bo'lishi mumkin.

2. PSIXOGEOMETRIK TEST:

«KIMSIZ: KVADRAT, AYLANA, TO'RTBURCHAK UCHBURCHAK ZIGZAG?»

Ushbu test o'quvchi shaxsiga aloqador bir qancha muhim xarakterologik sifatlarni aniqlashga imkon beradi.

Yo'riqnoma: **Tavsiya etilgan geometrik figuralardan qaysi biri sizga yaqinligini belgilang va unga 1 raqami qo'ying. Qolganlarni ham yoqishiga qarab, 5 gacha baholab chiqing. Endi sizga xos bo'lgan psixologik xususiyatlar va fazilatlarni bilib oling.**

Kvadrat. Hayotiy qadriyatlari: tartib, ish, an'analar, obro'.

Asosiy psixologik xususiyatlari: Ijobiylari — tartiblilik, intizom, o'z vaqtida ishlarni bajaradigan, ozoda-pokiza, qonunga bo'ysinuvchi, mehnatsevar, chidamli, tirishqoq qat'iyatli, qarorlari qat'iy, so'zining ustida turadigan, halol, oqil, aql bilan ish ko'radigan, bosiq tejamkor, pishiq.

Salbiylari-ko'ngliga har xil fikrlar keladigan, biryoqlama, pedant, o'ta talabchan, mayda-chuydaga ham e'tibor beradigan, jiddiy, chidamli, qaysar, konservativ, yangilikdan cho'chiydigan, fantaziyasi kambag'al, pismiqroq pishiq.

Uchburchak. Asosiy qadriyatlari: hokimiyat, liderlik amal, mavqe, g'alaba, manfaat. Asosiy psixologik sifatlari: Ijobiylari — yaxshi lider, o'ziga mas'uliyatlarni oladigan, har narsada asosiy, mohiyatni ko'ruvchi, kuchini safarbar qila oladigan, galabaga erisha oladigan, o'ziga ishonchli, qatg'iyatli, tavakkalchi, g'ayratli, to'g'riso'z, xissiyotlari boy, aqlli.

Salbiylari-egotsentrik xudbin, nazorat qilishni yaxshi ko'radigan, O'zgacha fikrlarga toqatsiz, ishga o'ta beriluvchan, har narsadan manfaat qidiradigan, qaysar, impulsiv, beshafqat, toqatsiz, qo'pol, rahmsiz, achchig'i tez, zaxarxanda.

Aylana. Asosiy qadriyatlar: insonlarga xizmat qilish, oila baxti va manfaati, bolalar, muloqot. Asosiy psixologik xususiyatlari: Ijobiyarlari — muloqotga extiyoj, kirishuvchanlik, hammabop, mehribon, g'amxo'r, sadoqatli, kuchli ijtimoiy intuitsiyaga ega, empatiya xissi kuchli, bag'ri keng, qo'li ochiq xissiyotlarga beriluvchan, bosiq yuvvosh, kechirimli, janjaldan yiroq yuruvchi.

Salbiylari: o'zgalar fikriga tobelik betartib, o'ta yumshoq talabchan emas, qat'iyatsiz, narsalarni ayamaydigan, laqma, sentimental, ko'ngli bo'sh.

To'rtburchak. Asosiy qadriyatlari: o'zgarish, dinamika, ishqibozlik. Asosiy psixologik xususiyatlari: Ijobiyarlari — intiluvchan, yangilikni qidiradigan, qiziquvchan, yaxshi ta'lim oladigan, ziyrak sezgir, ishonuvchan, empatiyaga xos, samimiy, dadil, yaxshi "o'yinchi".

Salbiylari: Qat'iyatsiz, qarorlari mavhum, ish va so'z birligi yo'q engiltak ishonuvchan, emotsional beqaror, sodda, o'ziga bahosi past, lanj, unutuluvchan, kechirimli.

Zigzag. Asosiy qadriyatlari: erkinlik ijod, o'zgarish. Asosiy psixologik xususiyatlari: Ijobiyarlari — yangilik ijodga intilish, bilishga chanqoqlik g'alayonchi, hayolparast, optimist, kelajakka intilgan, ruhi tetik ekspressiv, tashabbuskor, aqlli.

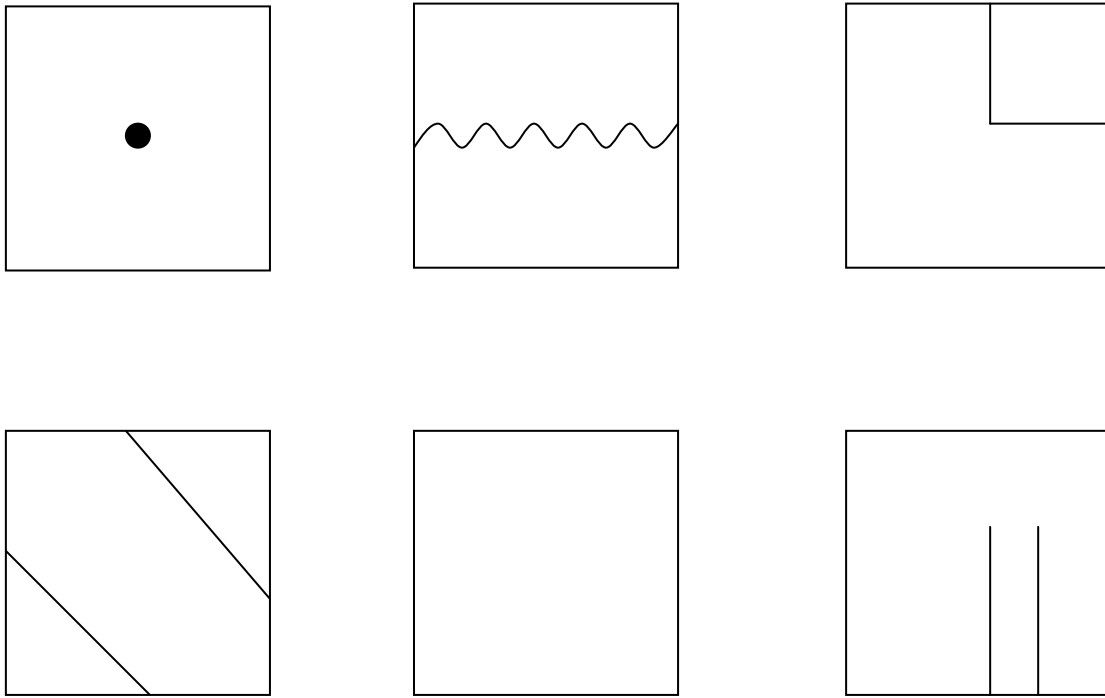
Salbiylari: tartibsizlik qo'nimsizlik o'zgaruvchanlik individualizm, ishonchsiz, qonunlarni buzuvchi, realistik qarashning yo'qligi, subutsiz, impulsiv, o'zini namoyishkorona ko'rsatadigan, zaxar, kesatib gapiradigan.

Yo'qoridagi test o'z-o'zini tahlil qilish malakalarini mustahkamlaydi va o'zini o'zi tarbiyalashga yordam beradi.

3. «SIZ QANDAY ODAMSIZ?» TESTI

O'z haqingizda bilmoqchimisiz? Unda ko'p o'ylab o'tirmay quyidagi

kvadratlardan har biriga hoxlagan rasmni chizing. Rasmlarning sifati ahamiyatli emas.

Chizib bo'lgan bo'lsangiz. endi natijalarni tahlil qilamiz.

Birinchi kvadrat - sizning maqsadga intiluvchanligingizni bildiradi. Agar kvadrat ichidagi nuqta siz chizgan suratning markazi bo'lsa, sizning hayotdagi asosiy maqsadingiz bor. Nuqta rasm fonida, manzarada yo'qolib ketsa, siz xuddi hayotdagi asosiy maqsadingizni topa olganingizcha yo'q.

Ikkinchi kvadrat - sizni boshqa odamlar ta'siriga beriluvchanligingiz, qaror qabul qilishda qanchalik mustaqil ekanligingizni bildiradi. Agar siz yana bir shunday to'liq chiziq chizgan bo'lsangiz, siz tez ishonuvchan, beriluvchan odamsiz. Kvadrat o'rtasidagi chiziqqa e'tibor bermasdan rasm chizilgan bo'lsa, demak siz o'z fikringizga egasiz, mustaqil qaror qabul qila olasiz.

Uchinchi kvadrat - oilangizga bo'lgan munosabatingizni bildiradi. Agar chizgan rasmingizning ko'proq qismi burchakdagi kichkina kvadratchaga jamlangan bo'lsa, sizning uyingizda yoqimli muhit hukm suradi. Rasm kvadratchaga yaqinlashmasa, ahvol yaxshi emas.

To'rtinchi kvadrat - muloqotchanligingizni. Jamoaga munosabatingizni ko'rsatadi. Agar qandaydir chiziqlar bilan ikkita diagonalni birlashtirgan bo'lsangiz, demak muloqot sizning faoliyatingizda asosiy o'rinda.

Beshinchi kvadrat - sizni yoki mavhum tafakkur yuritishingizdan dalolat beradi. Agar odam qandaydir naqsh yoki geometrik shakl chizsa u mavhum tafakkurli, mabodo qandaydir bir predmet, hayvon yoki odam rasmini chizsa. aniq tafakkurga ega bo'ladi.

Oltinchi kvadrat - sevgi-muhabbat va intim munosabatga bo'lgan qiziqishlarni bildiradi. Parallel chiziqlarga nisbatan qanchalik ko'p qarama-qarshi chiziqlar chizilgan bo'lsa, qanchalik ko'p bezatilsa, shunchalik bu masalaga qiziqish ko'p. Agar parallellarga qarama-qarshi chiziqlar yo'q bo'lsa, qiziqish ham yo'q.

4. SIZ YOQTIRGAN RANG VA SIZNING XARAKTERINGIZ.

O'g'il bolalar va qizlar bitta yoki ikki-uch rangni afzal ko'radilar.

Rangni idrok etish vaqt o'tishi bilan o'zgarishi ham mumkin. Biroq har qanday holatda ham siz yoqtirgan rang xarakteringiz va emotsional holatingiz haqida xabar beradi. Ta'kidlanishicha, to'q ranglar (ko'k yashil va ularga o'xshash) deb ataluvchi ranglar xotirjamlik noziklik g'amg'inlik och ranglar kuch, hokimiyat, faollik quvonch ramzidir. Ushbu test asosida keltirilgan mulohazalarga qarab, har birimiz o'zimiz uchun zarur xulosalarni chiqarib olishimiz mumkin.

Oq rang - barcha ranglarning sintezi hisoblanadi, chunki u «ideal» rang, «orzular rangi»dir. Unda bir necha ma'no mujassamlashgan. Oq rang bir vaqtning o'zida yorug'lik jilvasi hamda muz haroratini aks ettiradi. Ushbu rangni inson xarakteridan qat'iy nazar afzal ko'rishi mumkin, chunki u o'zidan hech kimni itarmaydi.

Qora rang - oq rangning aksi. Ushbu rang hayotni qayg'uli idrok etish ramzi, ishonchsizlik rangidir. Qora rangli liboslar kiyishni yoqtiruvchi kishilar ko'pincha hayotni to'q ranglarda idrok etadilar, o'zlariga ishonchni xis qilmagan ruhiyatini tez-tez almashtirib turish tushkunlik kayfiyatining ko'pincha o'zgarib turishidan dalolatdir.

Kul rang - biror qaror qabul qilishdan avval ko'p o'ylaydigan, muloxazalilik va ishonchsizlik xos bo'lgan kishilarning sevimli rangidir. Shuningdek kul rang o'zini ko'rsatishdan cho'chiydiganlar afzal ko'radigan neytral rangdir. Kul ranglar, baxtsiz, depressiyaga moyil bo'lib, hayotda ideallariga erishishga shubxa bilan qaraydilar. Qora rangli kostyum yoki ko'ylakni ancha yorqin, ko'zga tashlanadigan salbiy munosabat esa impulsiv, yengil tabiatli xarakter ko'rsatkichidir.

Qizil rang - ehtiroslar rangi. Bu mard, irodali, hokimlikka moyil, beqaror, fidoiy, muloqotchan kishilarning afzal ko'ruvchi rangidir. Bu rangni yoqtirmaydiganlarga ko'pincha nomukammallik kompleksi, janjaldan qo'rqish, yolg'izlikka intilish xos, munosabatlarda barqarorlikka intilishdan jabr ko'radilar.

To'q sariq - yaxshi rivojlangan intuitsiyaga ega bo'lgan hamda ehirosli, xayolparast kishilar yoqtiradigan rang. Shu bilan birga bu rang munofiqlik ikkiyuzlamachilik mug'ombirlik timsoli hisoblanadi.

Jigar rang (yer rangi) - va uning barcha turlarini qatiyatli, o'ziga ishongan odamlar afzal deb biladilar. Ular an'analar hamda oilalarni qadrlaydilar. Bu rang xudbin, o'zini yaxshi ko'radigan, pisman kishilar uchun yoqimsiz rang hisoblanadi. Bunday odamlarnin ochilishi juda qiyin bo'ladi.

Sariq rang-xotirjamlik ziyolilik odamlar bilan munosabatda erkinlik timsolidir. Qoidaga ko'ra, bu rangni muloqotchan, bilimlarga qiziquvchan, mard, sharoitlarga yengil moslashuvchan xamda boshqalarga yoqimli bo'lish imkoniyatidan zavqlanadigan kishilar sevadilar. Ushbu rang odatda jiddiy,

pessimistik kayfiyatda bo'lgan, tanish-bilishlik o'rnatish qiyin bo'lgan kishilarga yoqmaydi.

Och yashil rang - bu rang odamlarni yoqtirmaydiganlar va beadablik rangi. U faqat xukmdor, o'z irodasini boshqalarga singdirishga intiluvchan, biroq o'zi xarakat qilishga qo'rkadigan, murakkab vaziyatlarga xarakat qilishdan qochuvchi kishilarga yoqadi.

Pushti rang - bu xayot va butun tiriklik rangi bo'lib, u hammaga sevishtirish va oq ko'ngil bo'lishga undaydi. Uni sevuvchi kishilar arzimagan sabablarga ko'ra xayajonlanishga moyildirlar. Bu rang xisob-kitobli (pragmatik) kishilarni asabiylashtiradi.

Binafsha rang - kuchli emotsionallik ta'sirchanlik yuksak ma'naviylik ruxan ko'tarinkilikni va xushmuomalalikni bildiradi. Uni qabul qilmaslik kuchli rivojlangan burch xissi, bugungi kun bilan yashash istagi belgisidir. Bu garmonik rivojlangan odamlarning tipik rangidir.

Ko'k rang - bu osmon rangi bo'lganligi uchun uni odatda odamning ruxan ko'tarinkiligi va pokligi bilan bog'lashadi. Agar bu rang yoqsa, jiddiylik va melanxoliyani bildiradi. Bunday odam tez - tez dam olib turish kerak chunki u tez va oson charchaydi. Unga atrofdagilarning ishonch xissi, yaxshilik tilashlari juda muxim. Bu rangni yoqtirmaydiganlar hamma narsa qo'lidan keladiganday taassurot qoldirgisi keladigan odamlardir. Lekin, aslida u o'ziga ishonmaydiga va yopiqlik namunasidir. Bu ranga nisbatan e'tiborsizlik xissiyotlar soxasida xushmuomalalik bilan yashiringan ma'lum yengiltaklikni bildiradi.

Yashil rang - tabiat rangi, tabiiylik baxor, xayotning o'zini rangi. Bu rangni afzal biluvchilar begonalar ta'siridan qo'rqadilar, o'zini ta'kidlash yo'llarini qidiradilar, chunki bu ular uchun hayotiy zarurat. Yashil rangni yoqtirmaydiganlar xayotiy muammolardan, taqdirning burilishlaridan qo'rqadilar, umuman xamma qiyinchiliklardan vaximaga tushadilar.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Axmedova M. Shaxs psixodignostikasi. T.: 2012 y
2. Bolshaya ensiklopediya psixologicheskix test. Moskva. 2006
3. Rasulov A.I. Psixodiagnostika T.: 2010 y
4. Niyozmetova G.I. Shaxs psixodiagnostikasining proektiv metodlari.
T.: 2013 y
5. Ibragimov X.I. Yo'ldoshev U.A. Bobomirzayev X. Pedagogik psixologiya.
T., 2007y
6. G'oziyev Y. G'. Tashimov R. Y. O'zingizni bilasizmi?-T., 1994 y
7. Yo'ldosheva O. Insonni o'rganish ilmi. T., 2006 y

